

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.

Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Poz.	Treść:
22.	Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 11 lutego 1935 r. o statucie organizacyjnym Śl. Konserwatorium Muzycznego w Katowicach. (Przedruk z Dz. Ust. Śl. Nr. 2 z dnia 1 marca 1935 r. poz. 4).
23.	Okólnik Nr. 33 Min. W. R. i O. P. z dnia 22 marca 1935 r. w sprawie kosztów przejazdu, diet, kosztów przewozu urządzenia domowego i ryczałtu przy przeniesieniach z urzędu lub w drodze konkursu względnie na własną prośbę.
24.	Okólnik Nr. 2 Wojewody Śląskiego z dnia 27 marca 1935 r. o zwalnianiu młodzieży z wychodźstwa i repatriacji od taksy administracyjnej.
Zarządzenia Urzędu Wojew. Śląskiego:	
25.	w sprawie stosunku administracji do obywateli.
26.	w sprawie zabezpieczenia dawnych akt szkolnych.
27.	w sprawie zwolnienia od opłat szkolnych dzieci Kawalerów Orderu „Virtuti Militari“.
28.	w sprawie składek w szkołach Stowarzyszenia „Tarbut“.
29.	w sprawie opłacania przesyłek pocztowych szkół powszechnych publicz. i prywatnych.
30.	w sprawie wynagrodzenia za kierownictwo i naukę w szkołach dokształcających wiejsk.
31.	Konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych.
Komunikaty:	
32.	w sprawie zalecenia wydawnictwa Rady Naukowej Wychowania Fizycznego p. t. „Miernik sprawności fizycznej dla młodz. szkolnej.“
33.	o zjeździe Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej we Lwowie w 1935 r.
34.	w sprawie siedziby Inspektoratu Szkolnego w Tarnowskich Górach.
35.	o zaciągu ochotniczym w roku 1935.
36.	w sprawie czasopisma „Młody Obywatel“.
37.	w sprawie wydania pism Bolesława Prusa.
38.	o wydawnictwie „Encyklopedia Wojskowa“.
39.	w sprawie wydawnictw Instytutu Śląskiego.
40.	o „Przewodniku Młodzieży Powstańczej“.
41.	o wydawnictwie „Biblioteka Pieśni Regionalnych“.
42.	o podręczniku p. t. „Akumulatory elektryczne“.
43.	o filmach „Młody Las“ i „Przeor Kordecki“.
44.	O wydawnictwach.

Przedruk z Dz. U. Śl. Nr. 2 z dn. 1 marca 1935, poz. 4.

Poz. 22.

ROZPORZĄDZENIE

Wojewody Śląskiego

z dnia 11 lutego 1935 r.

o statucie organizacyjnym Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

§ 1.

Na podstawie art. 1 i 3 ustawy z dnia 16-go maja 1934 r. (Dz. U. Śl. Nr. 13, poz. 23) nadaje

w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką Śląskiemu Konserwatorium Muzycznemu w Katowicach statut organizacyjny, ogłoszony w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda Śląski

(—) Dr. Grażyński,

Załącznik do rozporządzenia
Wojewody Śląskiego z dnia
11 lutego 1935 r. (poz. 4).

STATUT ORGANIZACYJNY

Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

§ 1.

Śląskie Konserwatorium Muzyczne w Katowicach jest wyższą szkołą muzyczną, utrzymywaną na koszt Skarbu Śląskiego, zawiadywana przez Wojewodę Śląskiego i Śląską Radę Wojewódzką, a pozostająca pod nadzorem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2.

Zadaniem Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach jest wszechstronne kształcenie w sztuce muzycznej, przygotowywanie kompozytorów, teoretyków muzyki, dyrygentów, wirtuozów (instrumentalistów i wokalistów), muzyków orkiestrowych i nauczycieli różnych działów muzyki do samodzielnej pracy artystycznej lub pedagogicznej, oraz krzewienie wiedzy muzycznej.

§ 3.

Śląskie Konserwatorium Muzyczne w Katowicach obejmuje następujące wydziały:

- 1) Wydział teorii, kompozycji i dyrygentury,
- 2) Wydział fortepianu, organów i harfy,
- 3) Wydział instrumentów smyczkowych,
- 4) Wydział instrumentów dętych,
- 5) Wydział wokalny,
- 6) Wydział pedagogiczny i kształcenia nauczycieli muzyki oraz śpiewu w szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich,
- 7) Samodzielny Wydział wojskowy (Wojskowa Szkoła Muzyczna).

Przy Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach może być prowadzony przygotowawczy kurs muzyczny.

Przedmiotami nauczania w Śląskim Konserwatorium Muzycznym są:

- 1) Przedmioty specjalne (przedmiot główny w obrębie specjalizacji),
- 2) przedmioty dodatkowe obowiązujące,
- 3) przedmioty dodatkowe nieobowiązujące.

Przedmioty specjalne, oraz cykl przedmiotów dodatkowych, obowiązujących dla poszcze-

gólnych specjalności, wyszczególni i ustali program nauczania Śląskiego Konserwatorium Muzycznego.

§ 4.

Kierownictwo Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach sprawuje:

- 1) Dyrektor,
- 2) Rada Naukowo-Artystyczna.

§ 5.

Dyrektor kieruje sprawami Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach, jest jego przedstawicielem nazewnątrz i wykonuje uchwały Rady Naukowo-Artystycznej. W szczególności do Dyrektora należą:

- 1) przewodniczenie na posiedzeniach Rady Naukowo-Artystycznej,
- 2) przedstawianie Wojewodzie Śląskiemu oraz Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w końcu roku szkolnego, najpóźniej do dnia 31 sierpnia sprawozdania z działalności Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach za rok ubiegły,
- 3) przedstawianie Wojewodzie Śląskiemu preliminarzy budżetowych,
- 4) zawieranie i rozwiązywanie, na podstawie osobnych upoważnień, umów z wykładającymi,
- 5) udzielanie zastępcy dyrektora i nauczycielom urlopów do dni 7-miu,
- 6) zawieranie, na podstawie osobnych upoważnień, umów z pracownikami kontraktowymi, należącymi do personelu administracyjnego,
- 7) podpisywanie w imieniu Śląskiego Konserwatorium Muzycznego umów, zobowiązań i pełnomocnictw, wynikających z bieżącej administracji zakładu, zgodnie z obowiązującymi w tej mierze instrukcjami,
- 8) zarządzanie majątkiem Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach,
- 9) czuwanie nad spełnianiem obowiązków przez personel nauczycielski, zgodnie ze statutem i programem nauczania, oraz nad spełnianiem obowiązków przez personel administracyjny,
- 10) przyjmowanie słuchaczy,
- 11) ustalanie składu osobowego komisji egzaminacyjnych,
- 12) sprawowanie władzy dyscyplinarnej nad słuchaczami Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

§ 6.

Kandydata na Dyrektora wybiera Rada Naukowo-Artystyczna drogą tajnego głosowania bezwzględną większością ważnie oddanych głosów. Wybór odbywa się w miesiącu czerwcu z końcem kadencji i wymaga zatwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Dyrektor posiadać musi nominację na nauczyciela w Śląskim Konserwatorjum Muzycznym w Katowicach. Kadencja Dyrektora Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego w Katowicach trwa 3 lata.

§ 7.

Zastępcę Dyrektora wyznacza Wojewoda Śląski z pośród nauczycieli (profesorów) Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego w Katowicach.

§ 8.

Do sekretarza Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego należy całokształt spraw administracyjno-gospodarczych, zleconych mu do załatwienia przez Dyrektora.

§ 9.

W skład Rady Naukowo-Artystycznej wchodzi:

- 1) Dyrektor,
- 2) Zastępca Dyrektora,
- 3) 7 kierowników poszczególnych wydziałów Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego.

§ 10.

Rada Naukowo - Artystyczna jest organem opiniodawczym Wojewody Śląskiego w sprawach Konserwatorjum Muzycznego.

Rada Naukowo-Artystyczna czuwa nad sprawami Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego w zakresie naukowo-artystycznym i pedagogicznym. W szczególności do Rady Naukowo-Artystycznej należy:

- 1) ustalenie regulaminu Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego, oraz zmian w regulaminie istniejącym,
- 2) układanie projektów programów nauczania,
- 3) przyznawanie tytułów honorowego profesora Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego w Katowicach wybitnym i zasłużonym artystom oraz pedagogom, którzy położyli zasługi dla rozwoju szkolnictwa muzycznego albo sztuki muzycznej na Śląsku,

- 4) przyznawanie dyplomów i świadectw słuchaczom Śląskiego Konserwatorjum Muzycznego, oraz eksternom,
- 5) całkowite lub częściowe zwalnianie słuchaczy od opłaty w granicach ustalonych przez Śląską Radę Wojewódzka,
- 6) ustalenie szczegółowych warunków, na których mogą być przyjmowani słuchacze,
- 7) zezwalanie na przyjmowanie słuchaczy, którzy przekroczyli granicę wieku,
- 8) wydalenie słuchaczy na podstawie ujemnych postępów w nauce,
- 9) stawianie wniosków do Śląskiej Rady Wojewódzkiej o przyznawanie słuchaczom stypendjów i nagród,
- 10) zatwierdzanie statutów organizacji słuchaczy i wyznaczanie im kuratorów,
- 11) ustalanie regulaminu obrad Rady Naukowo-Artystycznej, oraz Rady Wydziałowej,
- 12) wydawanie ocen o dziełach naukowo-pedagogicznych i artystycznych do użytku szkół muzycznych,
- 13) opracowywanie instrukcyj oraz rozważanie innych spraw, wnoszonych na jej obrady przez Dyrektora, jak również spraw przekazanych jej do rozpatrzenia przez Wojewodę Śląskiego lub Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Uchwały Rady Naukowo-Artystycznej w sprawach wymienionych w punktach 1, 3 i 11 podlegają zatwierdzeniu Wojewody Śląskiego. Programy nauczania (p. 2) zatwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 11.

Posiedzenia Rady Naukowo - Artystycznej zwołuje Dyrektor, który przewodniczy w posiedzeniach. Do powzięcia uchwały konieczna jest obecność przynajmniej 5-ciu członków, w tem Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora. Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów przewodniczącego przeważa. Jeżeli Dyrektor nie zgadza się z uchwałą Rady Naukowo-Artystycznej przysługuje mu prawo wstrzymania jej wykonania i przedstawienia jej w ciągu 7 dni do decyzji Wojewodzie Śląskiemu, do którego należy ostateczna decyzja.

W posiedzeniach, które dotyczą jednego z wydziałów, musi brać udział Kierownik tego wydziału.

§ 12.

Dyrektor obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady Naukowo-Artystycznej na żądanie 3-ch członków tejże Rady w ciągu tygodnia od dnia przedstawienia na piśmie żądania, zawierającego ścisłe określenie porządku obrad.

§ 13.

Uchwały Rady Naukowo-Artystycznej, wymagające zatwierdzenia Wojewody Śląskiego lub Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, winny być przez Dyrektora przedstawiane Wojewodzie Śląskiemu w ciągu 7 dni od powzięcia uchwały.

§ 14.

Wykładający każdego wydziału tworzą Radę Wydziałową, która wybiera kierownika wydziału na przeciąg trzech lat. Wybory odbywają się po upływie trzechletniej kadencji z początkiem roku szkolnego.

§ 15.

Do Rady Wydziałowej należy:

1) piecza nad podniesieniem poziomu pracy pedagogicznej wydziału, ulepszanie metod nauczania, oraz praca naukowa w zakresie pedagogii i metodologii przedmiotów objętych wydziałem,

2) wykonywanie zleceń Rady Naukowo-Artystycznej w sprawach naukowych, programowych, osobowych, pedagogicznych i innych, leżących w kompetencji wydziału.

§ 16.

Słuchaczami Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach mogą zostać w klasach instrumentalnych osoby, które mają ukończone nie więcej niż 24 lat, w klasach zaś teorii muzyki i śpiewu oraz wydziału pedagogicznego osoby, które mają ukończone nie więcej niż lat 30.

§ 17.

Słuchacze, którzy:

- 1) ukończyli specjalny przedmiot ze stopniem przynajmniej dobrym,
- 2) złożyli egzamin ze wszystkich przedmiotów dodatkowych, wymaganych obowiązującym regulaminem,
- 3) uzyskali świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólno-kształcącej, seminarjum nauczycielskiego, względnie za specjalnem zezwole-

niem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego świadectwo 6-ciu klas gimnazjalnych lub innej szkoły równorzędnej, — otrzymują dyplom Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

§ 18.

Słuchacze, którzy ukończyli specjalny przedmiot ze stopniem conajmniej dobrym, lecz nie odpowiadają warunkom, wymienionym w punkcie 3-cim § 17, otrzymują świadectwo Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach. Osoby te mogą uzyskać dyplom Śląskiego Konserwatorium Muzycznego, o ile w ciągu lat trzech uzyskają świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólno-kształcącej, seminarjum nauczycielskiego, względnie wykażą się specjalnem zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i świadectwem sześciu klas gimnazjalnych lub innej szkoły równorzędnej.

Słuchacze, którzy ukończyli specjalny przedmiot ze stopniem dostatecznym, otrzymują świadectwo o odbytych studiach.

Narówni ze słuchaczami mogą być przyznawane świadectwa i dyplomy eksternom.

§ 19.

Słuchacze kształcący się na nauczycieli muzyki i śpiewu w szkołach powszechnych, średnich ogólno-kształcących i seminarjach nauczycielskich, po ukończeniu trzech-letnich studiów otrzymują świadectwo Śląskiego Konserwatorium Muzycznego, jeżeli posiadają świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólno-kształcącej lub seminarjum nauczycielskiego.

Powyższe świadectwo Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach uprawnia do składania egzaminu końcowego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla egzaminów z muzyki i śpiewu, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólno-kształcących i seminarjach nauczycielskich.

§ 20.

Po ukończeniu kursu wyższego Wojskowej Szkoły Muzycznej wydaje się świadectwa kapelmistrzowskie (Dz. Rozk. Nr. 8/30. P. K. T. 81), przyczem od kandydata wymagane jest ukończenie conajmniej sześciu klas szkoły średniej ogólno-kształcącej lub równorzędnej.

Po ukończeniu kursu niższego wydaje się świadectwo, uprawniające do sprawowania zawodu orkiestranta (podoficera zawodowego) w or-

kiestrze wojskowej. Od kandydata wymagane jest ukończenie 7-miu klas szkoły powszechnej lub też odpowiedniej ilości klas szkoły równorzędnej.

23.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
W a r s z a w a.

OKÓLNIK Nr. 33

z dnia 22 marca 1935 r. (BP-31665/34)

w sprawie kosztów przejazdu, diet, kosztów przewozu urzędnika domowego i ryczałtu przy przeniesieniach z urzędu lub w drodze konkursu względnie na własną prośbę.

Wobec wątpliwości, jakie powstały w terenie przy stosowaniu przepisów § 23 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 320) a mianowicie, czy przeniesionym na własną prośbę przysługują diety i zwrot kosztów przejazdu, Ministerstwo wyjaśnia w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu co następuje:

W przepisie § 23 powołanego wyżej rozporządzenia wymienione są: 1) diety, 2) zwrot kosztów przejazdu, 3) ryczałt, 4) zwrot kosztów przewozu urzędnika domowego, jako przysługujące w razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu. W ten sposób określona została w tym paragrafie całkowita należność z tego tytułu, wynikająca już z § 2 punkt III cytowanego rozporządzenia.

W związku z powyższym zawarte w punkcie (5) wyrazy „należność określona w paragrafie niniejszym” odnoszą się do wszystkich wymienionych wyżej elementów należności z tytułu przeniesienia, a zatem żadna z części tej należności nie przysługuje przy przeniesieniach na własną prośbę, gdyż przyznanie jej w całości lub w części zależy od uznania właściwej władzy naczelnej.

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) Jan T. Lipka.

24.

WOJEWODA ŚLĄSKI

Nr. O. P. I-191/1, Katowice, dnia 27 marca 1935.

OKÓLNIK Nr. 2

z dnia 27 marca 1935 r.

o zwalnianiu młodzieży z wychodźstwa i repatriacji od taksy administracyjnej.

W celu umożliwienia ukończenia nauki młodzieży z wychodźstwa i repatriacji, pozostającej pod opieką Towarzystwa Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej z Kresów, a uczęszczającej

obecnie do państwowych szkół średnich zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli, zarządzam, aby młodzież tą uwzględniano w pierwszym rzędzie przy zwalnianiu od taksy administracyjnej, o ile wykazuje postępy w naukach dostateczne, sprawowanie dobre, oraz pozostaje w trudnych warunkach materialnych.

Zwolnień przekraczających granice dozwolone ponad normę ustaloną rozporządzeniem z dnia 23. III. 1934 r. będzie udzielać Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego, na wniosek Dyrekcji Zakładu.

Wojewoda:

(—) Dr. Grażyński.

25.

Minister Spraw Wewnętrznych.

Nr. GL. II-2/1, Warszawa, dnia 28 lutego 1935.

OKÓLNIK Nr. 14

Stosunek administracji do obywateli.

Do

PP. Wojewodów, Komisarzy Rządu na m. st. Warszawę, Starostów powiatowych i grodzkich.

W przemówieniach swoich w ciągu debaty nad budżetem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zapowiedziałem skoncentrowanie szczególniejszych wysiłków w tym kierunku, ażeby stosunek administracji do obywatela kształtował się w sposób prawidłowy, zgodny z interesem Państwa. Stwierdziłem, iż naczelnym hasłem i ambicją urzędnika administracyjnego musi być — przy załatwianiu każdej sprawy — dążyć wszelkimi siłami do tego, ażeby, w miarę możliwości, ułatwiać życie obywatelowi i w sposób życzliwy chronić go od wszelkich niepotrzebnych uciążliwości. Kierowanie się w każdej sprawie istotnym sensem przepisów, a unikanie formalności zbędnych i dla przeciętnego obywatela całkowicie niezrozumiałych, winno wytworzyć ten nastrój, w którym stosunek obywatela do administracji cechować będzie pełne zaufanie.

Władza państwowa musi być silna, lecz z tym postulatem nie pozostaje w sprzeczności zasada postępowania sprawiedliwego, gdyż tylko takim postępowaniem administracja pozyskać może konieczny autorytet wśród obywateli. Taki tylko sposób odnoszenia się do obywateli odpowiada również pojęciu godności i honoru urzędnika polskiego. Muszą sobie z tego zdawać sprawę w pierwszym rzędzie kierownicy i urzędnicy naszej administracji lokalnej, która pozostaje z szerokimi sferami obywateli w ciągłym i bezpośrednim kontakcie.

Tak postępując administracja działa nietylko w interesie obywatela, ale przede wszystkim w interesie służby, gdyż bez wzajemnej życzliwości i zaufania nie może być mowy o prawidłowym i skutecznym administrowaniu.

Wzywam niniejszem wszystkich urzędników administracji ogólnej w sposób najbardziej kategoryczny, ażeby w urzędowaniu kierowali się bezwarunkowo podanemi przezemnie zasadami. Urzędnicy, którzy okażą się niezdolni do pozbycia się nałogów biurokratycznych, wykażą temsamem brak zasadniczych warunków do zajmowania stanowiska w administracji. W szczególności odnosić się to będzie do tych urzędników, którzy usiłowałiby w stosunku do obywateli stosować system drobnych szykan i złośliwych przykrostek.

PP. Wojewodowie są odpowiedzialni za szczegółowe rozpracowanie niniejszego mojego zarządzenia oraz za dopilnowanie jego ścisłego wykonywania.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ureguluje niebawem cały szereg kwestyj specjalnych, mających na celu ułatwienie szerokim sferom obywateli załatwiania ich spraw w urzędach administracyjnych oraz usunięcie niepotrzebnych uciążliwości. Inspektorat ministerjalny czuwać będzie z mego polecenia nad praktycznymi wynikami tych wszystkich zarządzeń.

Minister

(—) **Marian Zyndram-Kościałkowski**,

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I. 1/19. Katowice, dnia 28 marca 1935.

Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego, podaje do wiadomości i ścisłego stosowania zarządzenie Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, w myśl którego winny bezwzględnie ustać wszelkie przejawy nieodpowiedniego ustosunkowania się urzędników i nauczycielstwa do obywateli, ich lekceważenie, niechętnie udzielanie informacji, zbyt formalistyczne traktowanie spraw, a może nawet stosowanie drobnych szykan i złośliwości.

Nieprzestrzeganie powyższych wskazań pociągnie dla winnych konsekwencje dyscyplinarne.

Za dopilnowanie ścisłego stosowania zasad zawartych w zarządzeniu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych są odpowiedzialni Panowie Inspektorzy, Dyrektorzy i Kierownicy szkół, którzy winni zarządzenie powyższe podać do wiadomości podległego im personelu.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

26.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I. 4/1. Katowice, dnia 26 marca 1935.

Do

Kierowników publicznych szkół powszechnych, szkół dokształcających zawodowych i wiejskich w Województwie Śląskiem.

W sprawie zabezpieczenia dawnych akt szkolnych.

Na terenie Województwa Śląskiego znajduje się znaczna ilość dawnych akt szkolnych z przed roku 1922, pomieszczona poza biurami Inspektoratów Szkolnych po strychach różnych budynków szkolnych.

Ponieważ akta te ze względu na swe znaczenie archiwalne wymagają specjalnej opieki, zechcą przeto Kierownictwa szkół najdalej do dnia 30 kwietnia b. r. przedłożyć dokładne informacje Inspektoratom Szkolnym o miejscach, w których obecnie te akta są złożone, o ich ilości (przynajmniej w przybliżeniu), stanie tych akt i okresie czasu, jaki obejmują, następnie akta te należy zabezpieczyć przed zniszczeniem, powiązać, przygotować do ewentualnego przeniesienia do archiwum.

Równocześnie zwraca się uwagę na postanowienia okólnika Wojewody Śląskiego Nr. 16 z dnia 5. XII. 1934 r. Nr. O. P. I. 9/4, o przechowywaniu akt w publicznych szkołach powszechnych, w szkołach dokształcających zawodowych i wiejskich Województwa Śląskiego.

Przy sposobności przeprowadzenia rejestracji akt szkolnych należy zwrócić uwagę również na wszelkie inne rodzaje akt dawnych o charakterze archiwalnym i o ewentualnym istnieniu ich donieść Inspektoratom Szkolnym.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

27.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. III. 190/2. Katowice, dn. 19 marca 1935.

Do

Dyrekcji Państwowych i Komunalnych Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zakładów Kształcenia Nauczycieli, Szkół Zawodowych Województwa Śląskiego, Dyrekcji Śląskiego Konserwatorium Muzycznego, Śląskiej Izby Rolniczej i Handlowej w Katowicach

W sprawie zwolnienia od opłat szkolnych dzieci Kawalerów Orderu „Virtuti Militari“.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego zwraca uwagę Dyrekcji szkół, na

postanowienie ust. 3 art. 7 ustawy z dnia 25. III. 1933 r. o orderze wojennym „Virtuti Militari“ (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 285), które brzmi jak następuje: „Dzieciom ślubnym, uprawniomym i przysposobionym Kawalera Orderu „Virtuti Militari“ przysługuje prawo pierwszeństwa, przy przyjmowaniu do państwowych, publicznych i samorządowych szkół i zakładów naukowych i wychowawczych oraz — w razie niezamieszalności — zwolnienie od wszelkich opłat administracyjnych pobieranych w takich zakładach“.

Powyższe postanowienie ustawowe podaje się jako wyjaśnienie b. przepisów ustępu 17 (licząc od końca) Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1934 r., w sprawie taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, jakoteż przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr. 13/4, poz. 38), ustępu IX b. Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 1934 r. o taksach i opłatach szkolnych w szkołach zawodowych Województwa Śląskiego (Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego Nr. 28/8, poz. 95), wreszcie ustępu IV b. Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 6 sierpnia 1934 r. o taksach szkolnych w Śląskiem Konserwatorium Muzycznym w Katowicach (Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr. 31/9, poz. 114).

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

28.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-1/14. Katowice, dnia 12 marca 1935.

W sprawie składek w szkołach Stow. „Tarbut“.

W związku z pismem z 27 stycznia 1934 r. Nr. O. P. I-1/4 w sprawie zbiórek pieniężnych wśród młodzieży szkolnej, ogłoszonym w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej — z 23 kwietnia 1934 r. Nr. 13/4, poz. 43 Urząd Wojewódzki — Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przychylając się do prośby Zarządu Głównego Żydowskiego stowarzyszenia oświatowo-kulturalnego „Tarbut“ z dnia 4 lutego 1935 r. wyraził zgodę na urządzanie dobrowolnych składek w szkołach do tego stowarzyszenia należących, na rzecz żydowskiego funduszu narodowego („keren Kajemet Lejisrael“), którego celem jest uzyskanie środków dla żydowskiej kolonizacji w Palestynie.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego
Referendarz.

29.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I. 45/10. Katowice, dn. 2 marca 1935.

W sprawie opłacania przesyłek pocztowych szkół powszechnych publicznych i prywatnych.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, na podstawie wyjaśnienia Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów w Katowicach z dnia 20 stycznia b. r. Nr. P. P. 40, że § 7 rozporządzenia Ministrów Poczty i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448 z 1933 r.) nie dotyczy szkół powszechnych publicznych i prywatnych.

Wobec powyższego nie należy stosować w odniesieniu do przesyłek pocztowych szkół powszechnych publicznych i prywatnych postanowienia zawartego w punkcie 3 zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego, ogłoszonego w Gazecie Urzędowej — Dział Administracji Szkolnej Nr. 31/9, poz. 120 z 22. IX. 1934 r.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

30.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. IV-231/c/1. Katowice, dn. 16. III. 1935.

W sprawie wynagrodzenia za kierownictwo i naukę w szkołach dokształcających wiejskich.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego podaje do wiadomości interesowanych, że Śląska Rada Wojewódzka na posiedzeniu w dniu 28 lutego br. powzięła w powyższej sprawie następującą uchwałę:

„Śląska Rada Wojewódzka ustala na okres szkolny 1934/35 następujące normy wynagrodzenia za kierownictwo i naukę w szkołach dokształcających wiejskich:

Za każdy oddział otrzymuje kierownik szkoły 5 zł. miesięcznie. Za każdą 50 minutową lekcję otrzymuje nauczyciel 12 zł. miesięcznie.

Wynagrodzenie za kierownictwo płatne jest za cały okres szkolny.

Wynagrodzenie za naukę zostaje zmniejszone do połowy, jeżeli w danym miesiącu nauka nie odbywała się faktycznie conajmniej przez 15 dni.

Wynagrodzenie płatne jest z dołu w ratach miesięcznych.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

31.

Urząd Wojewódzki Śląski

Wydział Ośw. Publ.

Nr. II-98/B/3.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach rozpisuje

KONKURSY

na następujące stanowiska

KIEROWNIKÓW (CZEK)

- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 3 w **Brzezinach Śl.**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w **Brzozowicach-Kamieniu**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 4 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 11 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 20 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 21 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 22 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 23 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 24 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej (żeńskie) Nr. 25 w **Chorzowie**,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 3 w **Chropczowie**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 4 w **Chropczowie**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej (żeńskie) Nr. 4 w **Hajdukach Wielkich**, w pow. świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 5 w **Hajdukach Wielkich**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 6 w **Hajdukach Wielkich**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w **Lipinach Śląskich**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej (żeńskie) Nr. 2 w **Lipinach Śląskich** w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 5 w **Nowym Bytomiu**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 4 w **Lagiewnikach Śląskich**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publ. szkoły powszechnej Nr. 3 w **Orzegowie**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej (żeńskie) Nr. 2 w **Rudzie Śl.** w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 4 w **Rudzie Śląskiej**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 8 w **Rudzie Śląskiej**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicz. szkoły powszechnej Nr. 3 w **Szarleju-Piekarach**, w powiecie świętochłowickim,
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w **Świętochłowicach**,
- 7 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Skrzyszowie**, w powiecie rybnickim,
- 5 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Pawłowicach**, w powiecie pszczyńskim,
- 3 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Woszczycach**, w powiecie pszczyńskim (mieszkanie),
- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w **Lagiewnikach Śląskich** w powiecie świętochłowickim.

- 8 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w **Bielsku**,
- 2 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Bystrej** w powiecie bielskim,
- 7 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Czechowicach** Nr. 5 w powiecie bielskim,
- 4 klas. publicznej szkoły powszechnej w **Mazańcowicach**, pow. bielskim,
- 3 klas. publicznej szkoły powszechnej z językiem wykładowym niemieckim w **Międzyrzeczu Górnem** w powiecie bielskim,
- 3 klas. publicznej szkoły powszechnej z językiem wykładowym niemieckim w **Mikuszowicach**, w pow. bielskim,
- 7 klas. publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w **Zarzeczu** w powiecie bielskim,

Podania należy udokumentowane należy wnieść drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

32.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

W a r s z a w a.

dnia 22 lutego 1935 r.

Nr. I. W. F. 528/35.

Wydawnictwo Rady Naukowej Wychowania Fizycznego p. t. „Miernik sprawności fizycznej dla młodzieży szkolnej“ — zalecenie.

Ministerstwo podaje do wiadomości, iż w najbliższych dniach ukaże się wydawnictwo Rady Naukowej Wychowania Fizycznego p. t. „Miernik sprawności fizycznej dla młodzieży szkolnej“ Warszawa 1935 r.

Wydawnictwo to przeznaczone jest do użytku nauczycieli i nauczycielek ćwiczeń cielesnych i powinno być wykorzystane w pracy szkolnej dla oceny postępu w wychowaniu fizycznym młodzieży szkolnej i dla oceny jej sprawności ruchowej. Publikacja Rady Naukowej Wychowania Fizycznego jest praktycznym skrótem wyników pracy Rady nad zagadnieniem znalezienia i określenia miary w wychowaniu fizycznym młodzieży szkolnej, pracy opartej na pomiarach i próbach sprawności fizycznej, przeprowadzonych z polecenia Ministerstwa w latach ostatnich na terenie całej Rzeczypospolitej.

Wydawnictwo „Miernik sprawności fizycznej dla młodzieży szkolnej“ zawiera tekst i szczegółowe tabele obliczeniowe dla dziewcząt i chłopców.

Minister:

(—) **W. Jędrzejewicz.**

33.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O.P. I-25/5. Katowice, dn. 2 marca 1935 r.

KOMUNIKAT

o Zjeździe Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej we Lwowie w 1935 r.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego udzieliło Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Kołu Opiekunów Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej we Lwowie zezwolenia na zorganizowanie zjazdu i wystawy prac Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej we Lwowie w dniach od 16 do 19 czerwca 1935 r.

Zjazd i wystawa mają zobrazować dorobek młodzieży szkolnej w dziedzinie krajoznawstwa, udział młodzieży w zjeździe ma być manifestacją jej zamiłowań do poznania kraju, jego przyrody i kultury.

Szczegółowy program Zjazdu oraz instrukcje i wskazówki, dotyczące przyjęcia i pobytu młodzieży we Lwowie oraz organizacji wycieczek w okolice Lwowa i dalsze rozesłać do kierowników i opiekunów szkolnych Kół Krajoznawczych Koło Opiekunów Kół Krajoznawczych Młodzieży szkolnej we Lwowie, ul. Łyczakowska 5 (parter), do którego należy też zwracać się o wszelkie informacje w sprawie zjazdu.

Mając na uwadze dodatnią rolę wychowawczą ruchu krajoznawczego w całości kształcie prac wychowawczych szkoły, Urząd Wojewódzki — Wydział Oświecenia Publicznego zarządza, by dyrekcje i kierownictwa szkół zachęciły młodzież, należącą do szkolnych kół krajoznawczych, do wzięcia udziału w Zjeździe we Lwowie.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kier. Oddziału I. Ogólnego
Referendarz.

34.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O.P. I-35/7. Katowice, dnia 12 marca 1935 r.

KOMUNIKAT

w sprawie siedziby Inspektoratu Szkolnego w Tarnowskich Górach.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego komunikuje, że biura Inspektoratu Szkolnego w Tarnowskich Górach przeniesione zostały z dniem 19-go lutego b. r. do dawnego gmachu Kasy Chorych przy ul. Sienkiewicza 3, Nr. telefonu 54.230.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I Ogólnego.
Referendarz.

35.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

KOMUNIKAT

z dnia 5 marca 1935 r. (Nr. I. Praw. 2542/4/35)
o zaciągu ochotniczym w roku 1935.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Ministerstwo Spraw Wojskowych ogłosiło na podstawie art. 70 i 71 ustawy o powsz. obow. wojsk. (Dz. U. R. P. Nr. 60/33, poz. 455) oraz § 313 ustęp 1 rozp. wykon. (Dz. U. R. P. Nr. 83/34, poz. 757) zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej na następujących warunkach:

1. Do czynnej służby wojskowej w wojsku i w marynarce wojennej w charakterze ochotników mogą zgłaszać się w roku 1935 mężczyźni, urodzeni w latach 1915, 1916 i 1917.

A. Ochotnicy, którzy posiadają warunki do skróconej czynnej służby wojskowej (art. 51 ustawy) mogą być przyjmowani:

do piechoty,

do kawalerji — przedewszystkiem uczniowie i absolwenci szkół agrotechnicznych, umiejących obchodzić się z końmi;

do artylerji — tylko z pośród studentów politechniki i matematyczno-przyrodniczych wydziałów uniwersytetów oraz z pośród posiadających matury gimnazjów matematyczno-przyrodniczych;

do lotnictwa — w charakterze personelu latającego (na pilotów) przedewszystkiem absolwenci cywilnych szkół pilotów (aeroklubów) kursów szybowcowych oraz p. w. lotniczego, inni ochotnicy z cenzusem zaś warunkowo, w zależności od wyników badania w Centrum Badań Lotniczo-Lekarskich.

Wyszkolenie zasadnicze przechodzą kandydaci do lotnictwa z cenzusem w szkołach (na kursach) podchorążych rezerwy innych broni;

do saperów — tylko z pośród studentów politechniki wydziałów: inżynierji lądowej, inżynierji wodnej, elektrotechnicznego i mechanicznego oraz z pośród absolwentów (maturzystów) gimnazjów matemat.-przyrodniczych i szkół technicznych z wyjątkiem szkół agrotechnicznych (szkoły leśne, rolnicze, ogrodnicze) i szkół włókienniczych; *)

do łączności — tylko z pośród studentów wydziału elektrycznego (sekcja prądów słabych) z politechniki warszawskiej i lwowskiej, pozatem studentów innych politech-

nik z tego wydziału, jak również absolwentów szkół technicznych, następnie posiadających świadectwa ukończenia kursów radiotechnicznych i telegraficznych, zatwierdzonych przez Min. W. R. i O. P., dalej posiadających świadectwa radiotelegrafistów (radiooperatorów) I lub II klasy wydane przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, radioamatorów - krótkofalowców, należących do Polskiego Związku Krótkofalowców, posiadających świadectwa o złożeniu egzaminu na radioamatora przy „Państwowych Kursach Radiotechnicznych“, junaków przysposobienia wojskowego z ukończonym pomyślnie kursem w obozie radiotelegraficznym, wreszcie absolwentów (maturzystów), gimnazjów matemat.-przyrodniczych. Nie mogą być przyjmowani do łączności absolwenci szkół agrotechnicznych (szkoły leśne, rolnicze, ogrodnicze, jak również absolwenci szkół włókienniczych o ile nie posiadają warunków wyżej wymienionych. *)

Ochotnicy z cenzusem nie mogą być przyjmowani do broni pancernej, żandarmerji, taborów, samochodów, służby zdrowia, służby intendentury i marynarki wojennej.

B. Ochotnicy, którzy nie posiadają warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu), mogą być przyjęci do wojska, o ile posiadają wykształcenie ukończonych conajmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej i złożą zobowiązanie do pozostania w wojsku na 1 rok w charakterze nadterminowych.

Ochotnicy ci mogą być przyjmowani:

- do piechoty,
- do piechoty Korpusu Ochrony Pogranicza,
- do kawalerji,
- do kawalerji Korpusu Ochrony Pogranicza,
- do artylerji,
- do lotnictwa — piloci (absolwenci p. w. lotn. kursów szybowcowych, cywilnych szkół pilotów), następnie absolwenci szkół rzemieślniczych, przemysłowych i dokształcających z wydziałami: lotniczym, samochodowym, elektrotechnicznym i wogóle grupy metalowców, wreszcie inni posiadający wykształcenie conajmniej 7 klas szkoły powszechnej.

Kandydaci do lotnictwa tych kategorii uznani przez komisje poborowe za zdolnych do służby ochotniczej będą wcieleni bezpośrednio do formacji lotniczych bez uprzedniego badania warunkowego w C. B. L. L.

*) **U w a g a:** Absolwenci wydziałów: mechanicznego i elektrycznego Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi mogą być przyjmowani w charakterze ochotników do saperów i łączności.

- do saperów,
- do saperów Korpusu Ochrony Pogranicza,
- do łączności,
- do broni pancernej,
- do żandarmerji.

Ochotnicy, nieposiadający warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu) mogą być przyjęci do Marynarki Wojennej, o ile posiadają wykształcenie ukończonych conajmniej 4 oddziałów (klas) szkoły powszechnej i złożą zobowiązanie do pozostania w wojsku na dwa lata w charakterze nadterminowych. Przyjęcie to następuje warunkowo, zależnie od zapotrzebowania i wyników badania w kadrze szeregowych Floty lub w kadrze szeregowych Flotyli Rzecznej.

2. Podania o przyjęcie do wojska i marynarki wojennej w charakterze ochotników mają być składane do właściwej P. K. U. do dnia 1 maja b. r.

Podania o przyjęcie do służby ochotniczej junaków p. w. broni panc., urodzonych w latach 1915, 1916 i 1917, którzy w r. b. kończą obóz p. w. broni panc., mogą być przez pow. komendantów uzup. przyjmowane po dniu 1 maja r. b., o ile wniesione będą w takim terminie, by kandydaci mogli być przedstawieni dodatkowej kom. pob. przed 1 października r. b.

Kandydaci na ochotników, którzy po dniu 1 maja kończą średnie zakłady naukowe i uzyskują warunki do skróconej czynnej służby wojskowej na podstawie art. 51 ustęp 1 i 2 ustawy, mogą wносить podania o przyjęcie na ochotników najpóźniej do dnia 1 lipca r. b.

Jest to ostateczny termin przyjmowania podań od ochotników z cenzusem.

Do podań o przyjęcie do wojska powinny być dołączone dokumenty (zobowiązania), wyszczególnione w §§ 314 i 315 rozp. wykon.

3. Przegląd wojskowo-lekarski ochotników przez komisje poborowe odbędzie się zasadniczo w czasie poboru głównego rocznika 1914. Termin stawienia się ochotników przed komisje poborowe będzie podany w obwieszczeniach o poborze rocznika 1914.

4. Zgodnie z art. 70 ustawy i § 313 rozp. wykon. ochotnicy mają prawo wyboru rodzaju wojska lub marynarki wojennej w ramach określonych w pkt. 1 A lub B niniejszego rozkazu. Prawo wyboru formacji ochotnikom nie przysługuje.

5. Zachęca się młodzież do jaknajliczniejszego zgłaszania się do wojska i marynarki wojennej w charakterze ochotników, gdyż:

a) maturzystom szkół średnich ogólnokształcących i równorzędnych wcześniejsze odbycie czynnej służby wojskowej umożliwia spokojne odbywanie studjów po odbytej służbie, a tym, którzy zgłosili się ochotniczo, lecz nie zostali przyjęci z braku warunków fizycznych — daje w razie

studjów na wyższych zakładach naukowych prawo do odroczenia służby wojskowej do 25 lat życia włącznie;

- b) posiadającym conajmniej ukończonych 4 oddziałów szkół powszechnych służba ochotnicza daje możliwość poświęcenia się po jej odbyciu służbie nadterminowej, a posiadającym conajmniej ukończonych 7 oddziałów 7-mio klasowych szkół powszechnych umożliwią pozostanie w wojskowej służbie zawodowej, a tem samem uzyskanie po odbyciu służby zawodowej stanowiska w służbie cywilno-państwowej;
- c) służba ochotnicza w marynarce wojennej daje możliwość zdolniejszym ochotnikom pływania na okrętach, poznania świata oraz nabycia fachu, który i w życiu cywilnem daje kwalifikacje do ubiegania się o odpowiednią pracę.

Pierwszeństwo do służby ochotniczej w marynarce wojennej mają ci kandydaci, którzy prócz zwykłych warunków posiadają pewną praktykę, udowodnioną odpowiednimi świadectwami w następujących zawodach: kowalskim, ślusarskim, elektrykarskim, monterem, palacza, szofera, maszynisty, cieśli, kucharza, marynarza;

- d) z pośród kandydatów do lotnictwa bez cenzusu pierwszeństwo posiadać będą ci, którzy prócz warunków wymaganych do lotnictwa udowodnią odpowiednimi świadectwami praktykę w następujących zawodach: kowalski, ślusarski, elektrykarski, monter, szofera, maszynisty, radiotelegrafisty, fotografa, rusznikarza, blacharza.

Z treścią tego komunikatu należy niezwłocznie zaznajomić uczniów ostatnich klas (kursów) szkół średnich ogólnokształcących, seminariów nauczycielskich i szkół zawodowych, państwowych i prywatnych, mających prawa szkół państwowych, których ukończenie uprawnia do skróconej czynnej służby wojskowej w myśl postanowień art. 51 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 60 z r. 1933, poz. 455).

Szczególną uwagę należy zwrócić na dotrymanie wyznaczonych terminów wnoszenia podań, gdyż spóźnione prośby będą załatwiane odmownie.

Dyrektor Departamentu:

(—) **Karol Makuch**,

36.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-44/13. Katowice, dnia 26 lutego 1935.

KOMUNIKAT

w sprawie czasopisma „Młody Obywatel“.

W styczniu br. ukazał się nakładem Pocztowej Kasy Oszczędności pierwszy numer miesięcznika dla młodzieży p. t. „Młody Obywatel“.

Czasopismo powyższe, starannie redagowane i bogato ilustrowane podawać będzie członkom Szkolnych Kas Oszczędności: informacje dotyczące idei oszczędności i jej realizowania, referaty i materiały o sposobie urządzania obchodów i zebrań P. K. O., wiadomości z Polski i całego świata w sprawach turystycznych, sportowych i zdobyczy techniki.

„Młody Obywatel“ zawierać będzie dział rozrywkowy i odpowiedzi redakcji, oraz będzie ogłaszać ciekawsze listy i artykuły, jak również umieszczać fotografie, nadsyłane przez młodzież oszczędzającą.

Podając powyższe do wiadomości Urząd Wojewódzki — Wydział Oświecenia Publicznego zachęca młodzież szkolną, zwłaszcza zorganizowaną w P. K. O. do zaabonowania czasopisma, a grona nauczycielskie do popierania wydawnictwa przez zasilanie go odpowiednimi pracami i uwagami z zakresu akcji oszczędnościowej w szkole.

Prenumerata roczna wynosi 1 zł. dla P. K. O. i innych organizacji młodzieży zamawiających 5 prenumerat, dodany będzie 6-ty egzemplarz bezpłatny. Adres redakcji: Warszawa, Jana 9.

Na lewym dolnym rogu koperty umieszczać należy przy wszelkiej korespondencji napis: „Opłatę Pocztową uiszcza P. K. O. ryczałtem“.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**,

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego

37.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-44/12. Katowice, dnia 25 lutego 1935.

KOMUNIKAT

w sprawie wydania pism Bolesława Prusa.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego zwraca uwagę Dyrekcji i nauczycieli szkół wszelkich typów, że księgarnia Gebethnera i Wolffa w Warszawie ogłosiła subskrypcję na zbiorowe wydanie Pism Bolesława Prusa, które w 26 tomach obejmie całą twórczość wielkiego pisarza.

Wydanie to, pozostające pod protektorem Polskiej Akademii Literatury, opracowane krytycznie przez prof. Dra. I. Chrzanowskiego oraz prof. dra. Z. Szweykowskiego będzie zawierało nie tylko utwory już drukowane, ale i rzeczy, pozostające dotychczas w rękopisie.

W okresie subskrypcji tj. do dnia 5. marca 1935 r. cena kompletu dzieł (26 tomów) wynosi: 1) przy wpłacie jednorazowej zgóry zł. 88,—; 2) przy spłacie ratami — zł. 98,—. (I i III rata po zł. 10,—, dalsze po zł. 6). Tomy ukazywać się będą około 15 każdego miesiąca w ilości 4 tomów kwartalnie.

Wobec tego, że dawne wydania pism Prusa są wyczerpane i co więcej nieraz zniekształcone przez cenzurę rosyjską, pojawienie się nowego, krytycznego wydania wypełnia lukę, odczuwaną przez ogół społeczeństwa.

Firma Gebethner i Wolff w Warszawie, ul. Zgoda 12, zawiadamia, że mimo zamknięcia subskrypcji Pism Bolesława Prusa w dniu 5. marca b. r., zamówienia Dyrekcji i Nauczycielstwa z **powołaniem się na niniejszy komunikat**, załatwiane będą po cenach subskrypcyjnych do dnia 15. kwietnia 1935 r.

Ewentualne wpłaty należy kierować na P. K. O. Nr. 16,665.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński,**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

38.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. I-44/10. Katowice, dnia 2 marca 1935.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie „Encyklopedia Wojskowa“.

Towarzystwo Wiedzy Wojskowej oraz Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy wydają „Encyklopedię Wojskową“, której celem jest propagowanie wiedzy wojskowej i przygotowanie wojskowe najszerszych mas społeczeństwa na wypadek wojny.

Podając powyższe do wiadomości Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego zwraca się do Dyrekcji i Kierownictw Szkół o poparcie wydawnictwa wśród nauczycielstwa i organizacji p. w. i w. f. działających na terenie szkół.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński,**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

39.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. I-44/23. Katowice, dnia 22 marca 1935.

KOMUNIKAT

w sprawie wydawnictw Instytutu Śląskiego.

Instytut Śląski rozpoczął publikację swych wydawnictw serią zeszytów, zawierających wykłady, wygłoszone w ciągu ubiegłego półrocza w ramach cyklu odczytów p. t. „Polski Śląsk“. W druku ukazały się dotąd następujące zeszyty:

1. **Zygmunt Wojciechowski: Udziały Śląska w dawnym zjednoczeniu ziem polskich, Katowice, 1935. Stron 29. Cena zł. 1,20.**

W treściwych wywodach kreśli tu autor dziejową rolę Śląska w dawnym zjednoczeniu ziem polskich, rolę, którą autor nazywa „dobroczynną“ dla dziejów Polski, oraz „jedną z najchlubniejszych kart w dziejach Polski“. Na tem tle najbardziej uwypukla się tragizm ziemi śląskiej, która najdłużej podtrzymywała ideał całości i niepodzielności państwa Piastowskiego i najenergiczniej przodowała w dążeniu do zjednoczenia dawnej Polski, aby popaść w zależność od państwa czeskiego, wreszcie całkiem odpaść od Polski.

2. **Wincenty Ogrodziński: Związki duchowe Śląska z Krakowem na Przełomie wieków XVIII i XIX, Katowice, 1935, stron 49, cena zł. 2.**

Praca ta otwiera skarbnicę nader ciekawych, a polskiemu ogółowi, nawet tu na Śląsku, prawie zupełnie nieznanymi faktów, świadczących dobitnie o związku duchowym Śląska z Krakowem w tym okresie, kiedy zaczęła się rozwijać na dobre podejrzliwa inwigilacja kontaktu ludności górnośląskiej z polskim Krakowem ze strony rządu pruskiego i oddanych mu ludzi. Wiadomości, zawarte w powyższej pracy Ogrodzińskiego, stanowią ważny przyczynek dla zrozumienia ewolucji świadomości polskości wśród ludu śląskiego w ciągu XIX w.

3. **Adam Bar: Karol Miarka jako redaktor „Katolika“, Fragment z dziejów prasy polskiej na Górnym Śląsku. Katowice 1935. Stron 29. Cena zł. 1,20.**

W powyższym szkicu autor okazuje polskie kulturalne oblicze Górnego Śląska na jednym odcinku, mianowicie prasy politycznej („Katolika“), w okresie najgorętszych politycznych walk ludu śląskiego o duszę narodową. Słusznie autor zaznacza, że „dzieje Katolika to cząstka martyrologii polskiej na Górnym Śląsku“. Na tem tle polityczno-prasowej postaci bojowa K. Miarki zarysowuje się bardzo plastycznie.

4. **Kazimierz Stołyhwo: Zagadnienie składu rasowego ludności Śląska, Katowice, 1935. Stron 24. Cena zł. 1,20.**

Tak bardzo w ostatnich czasach aktualne zagadnienie rasowe przedstawia tu autor w odniesieniu do ludności Śląska. Czytelnik dowiadyuje się o stanie i wynikach dotychczas przeprowadzonych badań nad składem rasowym ludności Śląska. W zakończeniu autor uwypukla główne podłoże rasowe ludności i zasadnicze typy rasowe ludności śląskiej. Wywody powyższe nacechowane są wskazaną ostrożnością przy wnioskowaniu, oraz krytyczną oceną dotychczasowych wyników, przyczem uczony antropolog nie tai, że zebrane pod koniec pracy wyniki badań stanowią poniekąd jedynie „prognozę“ struktury antropologicznej na Śląsku“, gdyż ostateczne naukowe rozstrzygnięcie problemu rasowości ludności śląskiej nastąpić może dopiero po długich planowych i systematycznych dalszych badaniach antropologicznych.

Skład główny wydawnictw Instytutu Śląskiego na Polskę przyjął Kasa im. Mianowskiego w Warszawie, na Śląsk zaś Księgarnia T. Mikulskiego w Katowicach.

Zalecając bibliotekom szkolnym nabycie powyższych wydawnictw, Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego nadmienia, że Instytut Śląski będzie udzielać szkołom i instytucjom oświaty pozaszkolnej rabatu w wysokości 25% od ceny katalogowej.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

40.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O.P. I-24/4. Katowice, dnia 7 marca 1935 r.

KOMUNIKAT

o „Przewodniku Młodzieży Powstańczej“.

Na rynku księgarskim ukazało się w ostatnim czasie wydawnictwo p. t. „Przewodnik Młodzieży Powstańczej“ (nakładem Zarządu Głównego Oddziałów Młodzieży Powstańczej, Katowice, 1935 str. 268).

Wydawnictwo to połączone z kalendarzem na rok 1935 r. zawiera liczne opinie o dorobku i pracach Młodzieży Powstańczej, oraz wskazania na przyszłość, skreślone między innymi przez Wojewodę Grażyńskiego, Wicewojewodę Salonięgo, Naczelnika Kupczyńskiego i pośta Witczaka.

Nadto „Przewodnik“ podaje wiele informacji o zadaniach i strukturze organizacji młodopowstańczej i znaczną ilość materiału przydatnego w pracy wychowawczo-oświatowej. Wreszcie znajdujemy tam utwory poetyckie i beletrystyczne znanych polskich pisarzy śląskich i pozaśląskich.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego wyraża opinię, iż wydawnictwo „Przewodnik Młodzieży Powstańczej“ może się okazać użyteczne dla nauczycielstwa śląskiego i z tego względu winno się znaleźć w bibliotekach nauczycielskich.

„Przewodnik“ w cenie 1,50 zł jest do nabycia we wszystkich księgarniach katowickich oraz w zarządach oddziałowych i powiatowych Oddziałów Młodzieży Powstańczej.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

41.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O.P. I-44/4. Katowice, dnia 7 marca 1935 r.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie „Biblioteka Pieśni Regionalnych“

Nakładem i drukiem księgarni i Drukarni Katolickiej w Katowicach ukazał się w druku tom I. Biblioteczki Pieśni Regionalnych“, p. t. „Śląsk“ w redakcji Karola Hławiczki.

Ze względu na wartość regionalną pieśni, zawartych w wydawnictwie Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego, zezwala na wprowadzenie ich do repertuaru chórów szkolnych. Tom I. Biblioteczki Pieśni Regionalnych p. t. „Śląsk“ jest do nabycia we wszystkich księgarniach.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

42.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O.P. I-44/19. Katowice, dnia 22 marca 1935.

KOMUNIKAT

o podręczniku p. t. „Akumulatory elektryczne“.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego komunikuje, że nakładem Wojewódzkiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie ukazał się ostatnio podręcznik inż. W. Fiderkiewicza i inż. Stysia p. t.: „Akumulatory elektryczne“. Jest to podręcznik popularny, lecz wyczerpujący w całości materiał fachowy z tego zakresu. Cena egzemplarza wynosi 3,80 zł.

Zamówienia przyjmuje Dyrekcja Instytutu: Kraków, ul. Smoleńska 9.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

43.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O.P. I-41/6. Katowice, dnia 12 marca 1935.

KOMUNIKAT

o filmach „Młody Las“ i „Przeor Kordecki“.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego zwraca uwagę Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw Szkół oraz zakła-

dów naukowych na filmy: „Młody Las“ i „Przeor Kordecki“. Oba te filmy produkcji polskiej zostały przez Komisję Oceny Filmów zakwalifikowane jako dozwolone dla młodzieży oraz jako „kształcające“; film „Młody Las“ ponadto jako „artystyczny“.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I Ogólnego.
Referendarz.

44.

O WYDAWNICTWACH.

Janina Rendznerowa: „Współdział rodziców w wychowaniu obywatelskiem młodzieży“. Warszawa 1935, stron 76.

Biblioteka Pedagogiczna Zespołu Rodziców przy Grupie Zrębu wydała ostatnio broszurę pióra p. Janiny Rendznerowej poświęconą zagadnieniu współpracy rodziców w wychowaniu obywatelskiem młodzieży.

Autorka w interesujący sposób zastanawia się nad tem, jaka jest rola i zadania rodziców w pracy kształtowania charakteru przyszłego obywatela, który winien w życie swego Państwa wnieść twórczą inicjatywę i solidną pracę. Podkreśla wielkie możliwości i szeroki zakres wpływów rodziców na kształtowanie się pierwszych pojęć o obowiązkach obywatelskich u dziecka, omawia, jaki powinien być stosunek rodziców do wszelkich poczynań szkoły, zmierzających w tym kierunku.

Broszura ciekawa, zasługuje, aby zainteresowały się nią szerokie rzesze uświadomionych rodziców i pedagogów, których powinno zainteresować, co myślą rodzice o ich metodach kształcenia charakteru dziecka dla celów wychowania obywatelsko-państwowego i jak rodzice chcą z nimi w tym wysiłku współdziałać.

Do nabycia w księgarniach oraz w Towarzystwie Kultury i Oświaty, Warszawa, Al. Róż 2. —

Cena egzemplarza 95 gr.

Świat i Życie — **Zarys encyklopedyczny.** Nakład Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa.

Ukazał się już zeszyt II tomu III zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“. Zeszyt ten zawiera sze-

reg artykułów z najrozmaitszych dziedzin nauki i życia, napisanych przez najwybitniejszych uczonych i specjalistów. A więc o krwi pisze dr. Piotr Słonimski, o kryształach — prof. dr. Zygmunt Weyberg, o krytycyzmie — prof. dr. Kazimierz Ajdukiewicz, o krytycyzmie — b. min. Ignacy Matuszewski, o krzemie — prof. dr. Zygmunt Weyberg, o książce — dr. Jan Muszkowski, o księżycu — prof. dr. Eugeniusz Rybka, o kształceniu i kulturze — dr. Bogdan Suchodolski, o kwantach — dr. Leopold Infeld, o kwiatach — prof. dr. Władysław Szafer, o lasach — prof. dr. Bolesław Hryniewiecki, o ładzie — dr. Roman Galon, o Legionach — gen. Edward Rydz-Smigły.

Starannie dobrane i pięknie wykonane ilustracje są ozdobą tego zeszytu.

Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

Kultura i Wychowanie — zeszyt 2/3 1935 r. Kwartalnik T. N. S. W. pod redakcją Bogdana Suchodolskiego. Redakcja i Administracja: Warszawa, ulica Bracka 18. Cena zeszytu 2,50 zł., prenumerata roczna 10 zł.

Treść: Andrzej Lalonde: O przesadach sprzeciwiających się rozwojowi sił moralnych. Józef Pieter: Pogląd na świat a wychowanie. Wojciech Gottlieb: Wychowanie a przemiany społeczne. Antoni Bolesław Dobrowolski: Sprawa oświaty inteligentkiej, czyli wykształcenia ogólnego na wyższym poziomie. (Projekt wyższej szkoły ogólnokształcącej, czyli organizacji samokształcenia inteligentów). Józef Chałasiński: Tendencje antydemokratyczne w Stanach Zjednoczonych. Swami Yatiswarananda: Moralność i praca.

Szkoła Śląska — miesięcznik Śl. Okr. Stow. Naucz. Szk. Powsz. w Polsce. Redakcja: Katowice, ul. Szopena 11. Prenumerata roczna 10 zł.

Moje Piemko — tygodnik ilustr. dla dzieci i młodzieży pod redakcją Marji Buyno-Arctowej. Nr. 5 i 6 z lutego 1935 r. Redakcja: Warszawa, ul. Bronisława Pierackiego 14/8. Administracja: Księgarnia M. Arcta, Warszawa, ul. Nowy Świat 35. Cena numeru 25 gr. Prenumerata kwartalna z przesyłką 3,50 zł., roczna 14 zł.

Młody Polak — dwutygodnik ilustr. dla młodzieży Nr. 4 i 5 z 1935 r. Redakcja i administracja: Rybnik. Nr. pojed. 20 gr. Prenumerata kwartalna 1,20 zł.

Każdy członek Ligi Morskiej i Kolonjalnej, płacąc składkę jeden złoty miesięcznie, otrzymuje bezpłatnie **bogato ilustrowany miesięcznik „M O R Z E“**, spełniając równocześnie swój obowiązek obywatelski.